

B.Ed. Semester-I Examination 2014

Sanskrit

Paper : B.Ed. - 115/116

Pedagogical Content Knowledge of Sanskrit

Time : Three Hours

Full Marks : 70

Questions are of value as indicated in the margin.

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

1. अधोदत्तेषु कस्यचन एकस्योपरि पाठयोजनां रचयत। 14
(क) "गुणसन्धिः" इति आधारीकृत्य अष्टमकक्षायाः कृते पाठयोजनानिर्माणं कुरुत।
(ख) सप्तमकक्षायाः कृते अधोदत्तश्लोकमाधारीकृत्य पद्यपाठयोजनानिर्माणं कुरुत।
अयं निजः परो वेति गणना लघुयेतसाम्।
उदारचरितानान्तुं वसुधैव कुटुम्बकम्॥
(ग) "रवीन्द्रनाथः" इति शीर्षकं स्वीकृत्य सप्तमकक्षायाः कृते गद्यपाठयोजनानिर्माणं कुरुत।
2. अधोदत्तेषु प्रश्नेषु कयोः द्वयोः निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत। 14×2=28
(क) पाणिनीयशिक्षासन्दर्भे संस्कृतभाषायाः भाषावैज्ञानिकं वैशिष्ट्यं विवेचयत।
(ख) सम्प्रेषणात्मकं कार्यं साधयितुं कानि दृश्यश्रव्योपकरणानि सहकुर्वन्ति? विशदयत।
(ग) संस्कृतेतरभारतीयभाषासु संस्कृतस्य प्रभावं विविच्य उच्चमाध्यमिकस्तरे पाठ्यक्रमे संस्कृतस्य स्थानं किं स्यादिति निरूपयत।
(घ) संस्कृतशिक्षणे शिक्षणसिद्धान्तानां नामानि विलिख्य रुचिसिद्धान्तस्य संस्कृतभाषाशिक्षणे महत्त्वं सविशदं विवृणुत।
3. अधोदत्तेषु प्रश्नेषु कयोः द्वयोः उत्तरं लिखत। 8×2=16
(क) श्रवणं, भाषणं, वाचनं, लेखनं चेति भाषाकौशलानि समार्जयितुं प्रशस्ताः उपायाः के?
(ख) संस्कृतशिक्षणे शिक्षणसूत्राणां प्रयोगवैशिष्ट्यं प्रपञ्चयत।
(ग) आदर्शसंस्कृतशिक्षकस्य गुणान् विशदयत।
(घ) अधोदत्तस्य रोमानलिपौ आक्षरिकानुवादं कुरुत।
सह नावतु, सह नौ भुनक्तु।
सह वीर्यं करवावहै। तेजस्वि नावधीतमस्तु। मा विद्विषावहै।
4. अधोदत्तेषु प्रश्नेषु केषाञ्चन चतुर्णाम् उत्तरं लिखत। 4×3=12
(क) प्राचीनकाले मूल्याङ्कनम्।
(ख) संस्कृतशिक्षणे शिविरपद्धतिः।
(ग) खण्डान्वयपद्धतिः।
(घ) संस्कृतशिक्षणस्य उद्देश्यानि।
(ङ) भाषाप्रयोगशाला